

izdaji raznih listin, n. pr. krstni list, poročni list itd. pobirati takso à 20 Din — šolskim upraviteljem pa se je odvzela celo upraviteljska doklada. Predlagamo:

Poverjeništvu UJU Ljubljana izposluj, da bodo smeli upravitelji šol pobirati ob izdaji listin takso à 20 Din.

Sklep: Upraviteljske doklade se naj zvišajo in izplačajo, takse pa naj odpadejo.

3. Avtomatično reševanje oziroma priznavanje in nakazovanje poviškov položajne in osnovne plače ter stanarine. Za vsako povišico bodisi položajne — bodisi osnovne plače, je treba vlagati posebno prošnjo s prilogami, po novi odredbi ministrstva za prosveto O. N. br. 44.221 z dne 2. septembra 1924 celo v dveh izvodih. — Šolske oblasti imajo itak v svojih arhivih za vse učne moči osebne popisnice ter ocenjevalne pole, katere sproti izpopolnjujejo in tako trajno dalje vodijo. Nadalje morajo šolski upravitelji predlagati v svrhu sestave proračuna za proračunska leta vnaprejš pregledna letna poročila, kjer za eno leto vnaprejš pregledno navedejo zapalost raznih povišic za učne osebe vsake šole. Iz tega je razvidno, kako se v eni in isti zadevi kopičijo poročila in po nepotrebnem naraščajo spisi, kar povzroča raznim pisarnam ogromno dela, vsled česar je pač bolj verjetno, da se reševanje teh molb tem potom poprej zavleče nego pospeši.

Ker imajo šolske oblasti po začetnih navedbah itak vse potrebne podatke za vsako povišico v svojih arhivih same, bi bilo pač mnogo bolj umestno, da se priznavanja povišic rešujejo kratkoma avtomatično — potom šolskih oblasti samih, kakor so se napredovanja v plači približno vršila v prejšnji dobi. — Kvečjemu bi zadostovalo, da predložijo šolski upravitelji vsako leto dovolj predčasno šolski oblasti pregledne izkaze glede zapadlosti teh povišic za vse v pošteev prihajajoče učne osebe vsake šole z vsemi, le na novo potrebnimi podatki (ostali podatki so itak razvidni pri šolskih oblastih).

Ustanovimo učiteljski pevski zbor.

Moderne zborovske skladbe zahtevajo glasbeno naobraženih pevcev, ki se lahko ne glede na tehnične in harmonične težkoče namotorov poglobe v njihovo vsebino. Najinteligentnejše in najboljše pevce moramo iskati med učiteljskim. Zato more zbor, ki bi mu tvorilo jedro učiteljsvo, gojiti moderno glasbo kar najuspešneje. Dokaz temu zbor učiteljev v Južni Benečiji, ki se je v nekaj letih popolnoma uveljavil ne le pri rojakih, temveč tudi pri Italijanih samih. Dejstvo, da je naša slovenska pesem vse priznanje pri naših narodnih sovražnikih, je izredno velik uspeh ne glede na to da nudi pesem pomoč tudi našim zatiranim bratom. Kaj premore dobro organiziran učiteljski zbor, pričča tudi zbor moravskih učiteljev. Delovanje tega zbora je bilo tako uspešno, da je odločilno vplivalo na produktivno češko glasbeno umetnost. Odprl je sklada teljem nove perspektive in nastale so mogočne, širokopotezne zborovske skladbe z instrumentalno peljanimi glasovi, ki so v čast vsemu češkemu narodu. Ta zbor je bil tudi eden glavnih činiteljev, ki je pomagal dvigniti ugled češkega naroda na podij svetovne kulture.

Pri nas čaka nešteto krasnih skladb moderne koncepcije na izvajanje. Pretežke so za naše zборе, ne bi pa bile pretežke za zbor glasbeno naobraženih pevcev. Zato je dolžnost našega učiteljsva, da tu zastavi svoje moči in pomaga moderni slovenski pesmi na noge.

Učiteljsvo je dosedaj mnogo storilo za prosep glasbene umetnosti. Iz njegovih vrst je izšla cela vrsta glasbenikov, dandanes je veliko zborov v rokah učiteljev. Tudi med produktivnimi glasbeniki zavzemajo učitelji prva mesta.

Udeležencem državne skupščine Udruženja Jugoslovenskega Učiteljstva v Subotici.

Vse tovariše in tovarišice, ki se bodo udeležili državne skupščine UJU v Subotici prosimo, da nam čimprej, najkasneje pa do 5. avg. t. l. javijo:

1. svoje službeno bivališče, 2. v katerem okrajnem učiteljskem društvu so včlanjeni, 3. število službenih let. Na prijave, pojedincev, ki bi se poslale Subotškemu učiteljskemu društvu, se to društvo ne bo oziralo.

UJU POVERJENIŠTVO LJUBLJANA.

Sklep: Pokrajinska skupščina UJU poverjeništvu Ljubljana sklene, da se napravi vloga naj se osnovne plače nakazujejo avtomatično.

4. Učiteljsko društvo okraja Marenberg vztraja pri enotnih poletnih počitnicah ter naj tudi pov. UJU vztraja na tem.

Sprejet predlog: Za enotne poletne počitnice.

5. Širji sosvet ima določiti na prvi svoji seji ključ, koliko odborniških mest pripada mariborski oziroma ljubljanski oblasti. Mariborska oblast dobi poverjenikovega zamenika, ki zastopa mariborsko oblast napram vsaki oblasti. Kandidate določijo delegati vsake oblasti zase.

Za letos, do prihodnjih volitev, naj bo zastopnik poverjenika v Mariboru tov. Hren. (Sprejeto.)

Kulturno-pedagoški odsek:

1. Osnovna Nastava bodi smotrenejša urejena, personalije naj bodo ločene od zakonitih določb in stavljen na zadnje strani tako, da se zamorejo po njih izločiti posamezni letniki vezati v zbirke trajne vrednosti. (Sprejeto.)

2. Slov. Šol. Matica je prešla zadnji čas v nekako stagnacijo. Učiteljstva se ne informira dovolj točno o modernih pedagoških vrašanjih tako da je še vedno prisiljeno iskati tudi za najaktualnejše reči pomoči pri tujih narodih. Slov. Šol. Matica naj pritegne v svoj delokrog vse voljne in zmogljive moči iz srednjih meščanskih in osnovnih šol. Začrta si naj določni in jasni delovni program za bodočnost. Občni zbori se naj v smislu § 21. društvenih pravil pravočasno razvlašajo in naj se vrše ob času, ko se jih učiteljstvo lahko udeležuje. — Ne obligatorično članstvo, ampak smotreno delo ter umevanje duha in potrebe časa bode zagotovilo S. Š. M. prospervanje. (Sprejeto.)

3. Poverjeništvu UJU Ljubljana naj pozove učiteljska društva, da ta opozore vse svoje člane na to, da naj poseča naša kmetijska mladina kmetijske šole v Mariboru in v Št. Juriju. (Sprejeto.)

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f III. Poč. Kosovski izlet se v teh počitnicah radi znanih vzrokov ne vrši skupno. Istočasno sem obvestil tovariše iz Vojvodine. — Onim tovarišem (icam), ki žele potovati v manjših grupah na Kosovo sem glede vseh informacij vedno na razpolago! — Mrovlje.

Podmladek Rdečega Križa.

—rk Podmladek Rdečega križa je dne 31. maja 1925 priredil v »Mestnem domu« v Ljubljani javno in poljudno predavanje o borbi proti tuberkulozi. Predaval je zelo zanimivo višji okrajni fizik dr. Živko Lapajne. Predavatelj je razložil veliko važnost problema tuberkuloze za naš narod, kajti dejstvo je, da umrje vsako leto okoli 60.000 ljudi našega naroda za tuberkulozo. Po pravici bi se nam lahko očitalo ne samo brezbriznost in indolencija, nego tudi srčna sirovost in nespamet, ako pustimo, da se nam še nadalje uničuje naš rod v lastni državi, posebno ker je naša država bogata na sredstvih za omejevanje te nevarne bolezni. Saj imamo morsko obalo za boj proti škrofulozi, v naših planinah pa zdravilne klimate proti pljučni in kostni tuberkulozi. Obširnejše poročilo o zanimivem predavanju priobči časopis za zdravje »Prerod«.

Naši čitatelji pa naj se pouče o važnosti problema in njegovi rešitvi iz resolucije, ki je bila soglasno sprejeta na tem zborovanju in se glasi:

Resolucija:

Podmladek našega naroda je v nevarnosti, groze mu škrofuloze, tuberkuloze, telesne degeneracije sploh. Vsled tega pozivljemo odbor, da izvrši sledeče korake:

1. Pozvati je vlado, narodno skupščino in občine, da store vse korake, da takoj prične z gradbami higijenskih stanovanj po vzgledu drugih kulturnih držav. Najbolj se priporoča vzgled bratskega češkega naroda, kjer prednjačijo v tem oziru hipotekarni denarni zavodi.

2. V svrhu proflektse naj se upelje za vse mestne šole institucija skautizma, pospešuje naj se upeljavo skautskih principov tudi pri drugih organizacijah, telovadnih, športnih itd.

3. Planinstvo naj se proglasi kot narodni šport, planinska društva naj skušajo z vsemi sredstvi razširiti svoje delovanje, tako da postanejo naše planine pristopne vsem slojem našega naroda, zlasti še mladini kot najuspešnejše sredstvo, s katerim se da zadržati tuberkulozo ter se jači živčevje ter vse telesne in duševne konstitucije Podmladka.

4. Vlada, narodna skupščina in občine naj se zavedajo svoje dolžnosti glede lečenja tuberkuloze ter naj po vzgledu vseh kulturnih narodov ustanove vzdolž naše dolge in krasne morske obali zdravilišče proti škrofulozi, v zdravilnih krajih naših gora pa zdravilišče za tuberkulozo odraslih. V Sloveniji naj se ustanovi zdravilišče na Rakitni za Krimom. Sredstva za take zavode naj se dobe na ta način, da naj bodo ta zdravilišča zajedno industrijska mesta ki nudijo existenco tuberkuloznim in njih rodbinam. V to svrhu naj skupščina sklene monopol za take industrije, katere bi se v ta namen uvedle v kraljevino in so takega značaja, da ne kvarijo zdravilnega ozračja (n. pr. industrija kožne galanterije, tvornice vagonov, salonskih garnitur itd.).

Splošne vesti.

— Vsi, ki greste v Subotico na glavno skupščino UJU, čitajte poziv subotškega društva in se prijavite takoj Pov. UJU Ljubljana. Skupščina se vrši 28., 29. in 30. avgusta in morajo do 10. avgusta biti vse prijave že izvršene, da bo društvo lahko izvršilo vse priprave. To rei, pero v roke in prijavite se!

— Prihodnja številka »Učiteljskega Tovarisa« izide šele čez 14 dni, t. j. 5. avgusta. Posebno opozarjamo na to dopisnike in tudi člane, da ne bo nepotrebnih reklamacij.

— Tov. Milutin Stanković in njegovi pristaši so na pokrajinski skupščini pov. Beograd poskušali s strankarsko političnimi resolucijami terorizirati večino srbskega učiteljstva, ki se je že ponovno izreklo proti strastni strankarski taktiki tov. Stankovića, ki jo je zanašal v organizacijo. Značilno je, da se ravno naše klerikalno časopisje tako rado sklicuje

sedaj na Stankovića. Prepričani smo, če bo tov. Stanković poizkušal zanašati svoje osebnost in strankarsko politične zadeve na glavno skupščino UJU v Subotici, da bo naletel na oster odpor članstva. Kakor avtentično poroča »Narodna Prosveta«, je pokrajinska skupščina Pov. UJU — Beograd odklonila Stankovićevo resolucijo in je sprejela ono, ki jo je predlagal odsek za predloge. »Narodna Prosveta« v zadnjih številkah ostro obsoja Stankovićeve pristaše, ki so na skupščini le razsajali mesto pozitivno debatirali in stvarno delali.

— 6565 Din prejme vsak učitelj in vsaka učiteljica, ki je član »Učiteljske Samopomoči«. Prijavljajo se vedno novi člani, tako da je sedaj že nad 1313 članov. Opozarjamo one, ki so nad 45 let stari, da imajo samo do 1. septembra t. l. še čas pristopiti. One, ki ne plačajo sproti smrtnih slučajev se bo v zmislu pravil izključilo in zapadejo vsi dosedaj vplačani deleži. V kratkem je upati, da naraste zavarovalnina na 7000 Din.

— »Ročni katalog« je letos zelo izpremenjen in izpopolnjen in najdete v njem vse izpremembe, ki jih je imel »Učiteljski pravnik« in vsa navodila glede plače itd. V tisk gre šele prihodnji teden. Prednaročila sprejema Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

— Izšel je nov zemljevid za šole, in sicer ročni zemljevid Ljubljanskega okrožja I. Kamniške planine, Gorenjska ravnina, Ljubljansko polje in Mežiška dolina. Zemljevid je založilo društvo Učiteljskega konvikta v Ljubljani. Čisti dobiček je namenjen Učiteljskemu konviktu. Zemljevid je risal tov. Slavoj Dimnik iz Maribora, litografija in tisk je pa Mariborske tiskarne. Zemljevid je v prvi vrsti namenjen za šole, za domoznastveni pouk in se bo po njem lahko orientiral vsak učenec v svojem okolišju ter mu bo najboljši pripomoček za bližnje izlete. Rabili ga bodo pa tudi uradi, društva in turisti ker je zelo plastičen in pregleden. Posebnost na zemljevidu je ta, da so vsi kraji, kjer so šole, zaznamovani rdeče, tako da se takoj dobi pregled vseh šol v tem področju. Tovariši, upeljite ta zemljevid za učence v svoje šole in priporočite ga vsem društvom in uradam v svojem kraju! Šolska upraviteljstva naj pošljejo svoja naročila direktno »Društvu Učiteljskega konvikta« v Ljubljani, Učiteljska tiskarna.

— Nova vlada. Ukaz, ki je bil podpisan, nosi datum 18. julija. Kabinet je sestavljen tako-le: ministrski predsednik Nikola Pašić; pravda Marko Gjurčić; zunanji posli dr. Momčilo Ninčić; vere Miša Trifunović; narodno zdravje dr. Slavko Miletić; javna dela Nikola Uzunović; kmetijstvo dr. Krsta Miletić; prosveta Velja Vukičević; izenačenje zakonov dr. Milan Srškić; finance dr. Milan Stojadinović; socialna politika Milan Simonović; vojna in mornarica general Dušan Trifunović; notranji posli dr. Boža Maksimović; promet inž. Anta Radojević; agrarna reforma Pavle Radić; pošta in brzojav dr. Benjamin Šuperina; trgovina in industrija dr. Ivan Krajač; šume in rude dr. Nikola Nikić.

— Na državnem ženskem učiteljsku v Ljubljani so se pod predsedstvom gospoda vladnega svetnika dr. Lovro Požarja kot ministrskega odposlanca vršili od 10. do 23. junija zrelotni izpiti, katerih se je udeležilo 50 absolviranih gojenk IV. letnika in 1 privatistka. Vseh 50 gojenk je napravilo izpit, med njimi 16 z odliko, 34 pa s povoljnim uspehom, in sicer gospodične: Andoljšek Ljudmila (z odliko), Anžič Marija, Brejc Marija (z odliko), Brejc Vera (z odliko), Chrobath Maksa, Čibej Marija, Ditrich Sonja, Dolenc Ana, Erjavec Cirila, Gerlovič Stanislava (z odliko), Glaesener Terezija, Gospodarić Angela, Gregorič Gizela (z odliko), Gspan Silva (z odliko), Jančko Marija (z odliko), Jelenc Cecilija, Jernejčič Vida, Kadunc Julijana, Kalan Marija, Karba Tatjana, Kremžar Marija, Kristan Emilija (z odliko), Leban Jelica, Levstik Jana (z odliko), Lovšin Berta, Martinčič Matilda, Mokrél Florijana, Oswald Marija (z odliko), Petek Kristina (z odliko), Petelin Roža, Piškur Angela (z odliko), Rape Ana, Raznožnik Albina, Rekar Marija (z odliko), Sedei Antonija, Skulj Bogomila, Slapšak Doroteja (z odliko), Smrečnik Ana, Spazier Olga, Svetec Emilija, Šušteršič Julijana (z odliko), Umnik Marija, Urbančič Marija, Vardjan Ana, Verovšek Marija (z odliko), Vozelj Nada, Vračko Elizabeta, Wostner Julijana, Završnik Ferdinanda in Zupančič Marija.